

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Wykaz literatury	XVII
Wprowadzenie	XLIII
Rozdział I. Rynek wewnętrzny Unii Europejskiej	1
§ 1. Wstęp	1
§ 2. Wewnętrzny, wspólny, a może jednolity? Próba usystematyzowania pojęć dotyczących rynku wewnętrznego i jego roli	3
§ 3. Intelktualne podstawy rynku wewnętrznego	5
I. Wstęp	5
II. Liberalizm jako jedna z podstaw koncepcyjnych rynku wewnętrznego UE	8
III. Doktryna ordoliberalizmu jako jedna z podstaw koncepcyjnych rynku wewnętrznego	10
IV. Wolność gospodarcza	12
§ 4. Geneza rynku wewnętrznego Unii Europejskiej	14
I. Od euforii do pesymizmu i z powrotem. Od traktatu rzymskiego do Jednolitego Aktu Europejskiego (JAE)	14
II. Rozwój po JAE – rynek wewnętrzny „przebrzmiałą sprawą”?	20
1. Wstęp	20
2. „Zmęczenie integracją” i „zmęczenie rynkiem” (wewnętrznym)	23
3. Liberalizacja usług na rynku wewnętrznym jako zagrożenie dla praw socjalnych	24
A. Wstęp	24
B. „Dumping socjalny” jako przeszkoda w liberalizacji rynku wewnętrznego – obawa czy skutek?	24
a. Wstęp	24
b. Pojęcie dumpingu socjalnego	25
c. „Dumping socjalny” w Unii Europejskiej – rzeczywiste zagrożenie czy „słowo klucz” przeciwko liberalizacji rynku wewnętrznego?	27
d. „Dumping socjalny” a dyrektywa usługowa	31

e. „Dumping socjalny” w najnowszym orzecznictwie ETS i prawie UE	36
III. Regulacje Traktatu z Lizbony – wzmocnienie paradygmatu socjalnego kosztem ekonomicznego?	38
§ 5. <i>A market without a state?</i> Podsumowanie i perspektywy rozwoju rynku wewnętrznego	42
Rozdział II. Prawa socjalne w porządku prawnym Unii Europejskiej	45
§ 1. Wstęp	45
§ 2. Podstawy prawne wyodrębniania pojęcia praw podstawowych w prawie Unii Europejskiej	47
§ 3. Prawa socjalne w Unii Europejskiej	49
I. Wprowadzenie	49
II. Treść pojęcia praw socjalnych w prawie Unii Europejskiej	51
1. Definicja praw socjalnych	51
III. Podstawy prawne wyodrębniania praw socjalnych w prawie Unii Europejskiej	54
1. Prawa socjalne od traktatu rzymskiego do Jednolitego Aktu Europejskiego	54
2. Od Jednolitego Aktu Europejskiego do Traktatu z Nicei ...	63
IV. Prawa socjalne w Karcie praw podstawowych	76
1. Wprowadzenie	76
2. Charakter prawny praw socjalnych zawartych w Karcie praw podstawowych oraz ich miejsce w strukturze Karty ..	79
3. Zakres podmiotowy praw socjalnych zawartych w Karcie praw podstawowych	83
A. Wprowadzenie	83
B. Prawa socjalne zawarte w tytule IV KPP – „Solidarność”	84
C. Pozostałe prawa socjalne zawarte w Karcie praw podstawowych	103
V. Prawa socjalne a prawa podstawowe w Unii Europejskiej – „niepodzielność” praw podstawowych?	105
VI. Uwagi końcowe. Konstytucjonalizacja praw socjalnych	111
Rozdział III. Swoboda świadczenia usług zdrowotnych i edukacyjnych na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej	117
§ 1. Wstęp	117
§ 2. Swoboda świadczenia usług – informacje podstawowe	120
§ 3. Rozwój rynku usług jako przyczynę realizacji swobody świadczenia usług zdrowotnych na rynku wewnętrznym UE	121
§ 4. Swoboda korzystania z usług zdrowotnych na rynku wewnętrznym	123

I. Ewolucja prawa do transgranicznej opieki zdrowotnej w prawie UE	123
1. Dostęp do świadczeń zdrowotnych jako dostęp do usługi	123
A. Wstęp	123
B. Ochrona zdrowia w prawie pierwotnym UE	124
C. Ochrona zdrowia w prawie wtórnym UE	128
D. Orzecznictwo ETS w sprawach ochrony zdrowia – transgraniczne usługi zdrowotne jako usługi	135
a. Wstęp	135
b. Transgraniczny dostęp do świadczeń zdrowotnych jako dostęp do „usługi” w rozumieniu Traktatu	136
c. Organizacja systemów ochrony zdrowia państw członkowskich oraz zagadnienie tzw. uprzedniej zgody na skorzystanie z transgranicznych usług medycznych	143
II. Dyrektywa 2011/24/UE jako instrument regulujący korzystanie z transgranicznej opieki zdrowotnej w prawie UE	147
1. Wstęp	147
2. Zwrot kosztów transgranicznej opieki zdrowotnej według dyrektywy 2011/24/UE	148
3. Uwagi podsumowujące	153
§ 5. Dostęp do państwowych świadczeń edukacyjnych jako korzystanie ze swobodnego przepływu usług w UE	155
I. Wstęp	155
II. Zagadnienie świadczenia edukacyjnego jako „usługi” w traktatowym rozumieniu	156
§ 6. Prawo do edukacji jako prawo socjalne	161
I. Prawo do nauki i dostępu do kształcenia	161
II. Prawo równego dostępu do kształcenia zawodowego w państwie członkowskim miejsca zamieszkania dla obywateli innego państwa członkowskiego	165
III. Prawo do tworzenia placówek oświatowych	167
§ 7. Swoboda świadczenia usług a prawa socjalne związane z dostępem do edukacji. Zderzenie uprawnień i ich delimitacja	169
Rozdział IV. Prawa socjalne związane z delegowaniem pracowników a swobody rynku wewnętrznego	173
§ 1. Wstęp	173
§ 2. Delegowanie pracowników w prawie UE	178
I. Wstęp	178

II. Regulacje prawa pierwotnego UE dotyczące delegowania pracowników	181
III. Orzecznictwo ETS w sprawie delegowania pracowników	182
1. Orzecznictwo ETS poprzedzające wejście w życie dyrektywy 96/71/WE	182
2. Orzecznictwo po przyjęciu dyrektywy 96/71/WE	186
3. Uwagi końcowe	192
IV. Regulacje prawa wtórnego UE	194
1. Dyrektywa 96/71/WE	194
A. Geneza i tło dyrektywy 96/71/WE	194
B. Cele dyrektywy 96/71/WE oraz jej zakres podmiotowy i przedmiotowy	196
C. Pojęcie pracownika delegowanego	199
D. Relacja dyrektywy 96/71/WE do dyrektywy usługowej	201
E. Uwagi końcowe	202
§ 3. Ograniczenia swobód rynku wewnętrznego, wynikające z działalności podmiotów prywatnych	203
I. Wstęp	203
II. Zagadnienie związania podmiotów prywatnych swobodami rynku wewnętrznego	204
§ 4. Prawo do strajku	212
I. Wstęp	212
II. Prawo do strajku w przepisach Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz orzecznictwie ETPC	213
III. Prawo do strajku w prawie unijnym	216
IV. Prawo do strajku w wybranym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE	219
§ 5. Warunki zatrudnienia, które można nałożyć na przedsiębiorcę delegującego pracowników	225
I. Wstęp	225
II. Stawki płacy minimalnej	227
1. Wstęp	227
2. Minimalne stawki płacy przed przyjęciem dyrektywy 96/71/WE	227
3. Płaca minimalna w świetle dyrektywy 96/71/WE (i orzecznictwa wydanego na jej podstawie)	229
4. Uwagi końcowe	238
§ 6. Najnowsze próby poszukiwania równowagi między wykonywaniem swobody świadczenia usług na rynku wewnętrznym a prawami socjalnymi	243

I. Wstęp	243
II. Próby wpływu na istniejącą równowagę swobody świadczenia usług i praw socjalnych w obrębie delegowania pracowników na rynku wewnętrznym przez działania o charakterze prawodawczym	249
III. Dyrektywa 2014/67/UE jako próba wpływu na istniejącą równowagę swobody świadczenia usług i praw socjalnych w obrębie delegowania pracowników na rynku wewnętrznym	250
IV. Inne próby wpływania na równowagę między swobodami rynku wewnętrznego a prawami socjalnymi w obszarze delegowania pracowników	264
1. Polityczne próby zmiany <i>status quo</i> w relacji swobody świadczenia usług a prawami socjalnymi w obszarze delegowania pracowników	264
2. Najnowsze orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości jako wyraz zmieniającego się <i>status quo</i> w relacji swobody świadczenia usług a prawami socjalnymi w obszarze delegowania pracowników	267
V. Uwagi końcowe	277
Rozdział V. Swoboda przedsiębiorczości a prawa socjalne	287
§ 1. Wstęp	287
§ 2. Swoboda przedsiębiorczości – informacje podstawowe	292
§ 3. Sposoby korzystania ze swobody przedsiębiorczości, mogące rodzić konflikt z prawami socjalnymi	294
I. Wstęp	294
II. Transgraniczne przenoszenie siedzib spółek	295
1. Wprowadzenie – transgraniczne przenoszenie siedzib spółek jako jeden z zasadniczych elementów urzeczywistnienia rynku wewnętrznego	295
2. Dylematy dotyczące mobilności spółek na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej	296
A. Teoria siedziby	298
B. Teoria założenia (inkorporacji)	300
C. Zagadnienie emigracji spółek (przenoszenia siedziby do innego państwa członkowskiego UE) – przeszkody dotyczące emigracji spółek	302
D. Zagadnienie imigracji spółek (przenoszenie siedziby z innego państwa członkowskiego UE) – przeszkody dotyczące imigracji spółek	307
3. Uwagi podsumowujące	310

III. Zarejestrowanie statku w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej	311
1. Wstęp	311
2. Wymagania państw członkowskich UE w stosunku do statków zarejestrowanych w innych państwach członkowskich UE	312
3. Zagadnienie tzw. tanich bander jako źródło konfliktu przy korzystaniu ze swobody przedsiębiorczości przez rejestrację statku w innym państwie członkowskim UE	314
IV. Przejmowanie (transfer) przedsiębiorstwa, zakładu pracy lub ich części przez przedsiębiorstwo z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej	315
1. Wstęp	315
2. Unijne akty prawa wtórnego dotyczące przejmowania (transferu) przedsiębiorstw	320
3. Przejęcie (transfer) przedsiębiorstwa	322
A. Wstęp	322
B. Automatyczne przejęcie (transfer) praw i obowiązków (zasada automatyzmu) oraz „data przejęcia (transferu)” przedsiębiorstwa	323
§ 4. Prawa socjalne związane z wykonywaniem swobody przedsiębiorczości na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej	326
I. Prawo pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa	326
1. Wstęp	326
2. Prawo do informacji i konsultacji w prawie wtórnym Unii Europejskiej	327
A. Wstęp	327
B. Prawo do informacji i konsultacji w dyrektywach dotyczących przejęcia [transferu] przedsiębiorstw	328
C. Dyrektywy dotyczące transferów przedsiębiorstw jako instrument ochrony praw pracowników oraz swobody przedsiębiorców w najnowszym orzecznictwie ETS	330
3. Prawo do informacji i konsultacji – uwagi podsumowujące	341
II. Prawo do rokowań zbiorowych oraz do działań zbiorowych a swoboda przedsiębiorczości	342
1. Wstęp	342
2. Ewolucja prawa do rokowań zbiorowych oraz do działań zbiorowych w prawie Unii Europejskiej	344

A. Wstęp	344
B. Prawo do rokowań zbiorowych	345
C. Prawo do działań zbiorowych	347
3. Prawo do rokowań i działań zbiorowych związanych z korzystaniem przez przedsiębiorców ze swobody przedsiębiorczości w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	348
A. Wstęp. Konflikty między prawem do rokowań i działań zbiorowych a korzystaniem ze swobody przedsiębiorczości na rynku wewnętrznym w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	348
B. Zastosowanie swobody przedsiębiorczości (oraz innych swobód rynku wewnętrznego) do praw socjalnych	351
C. Prawo do działania zbiorowego jako prawo podstawowe	352
a. Ochrona podstawowego prawa socjalnego (w tym prawa do działań zbiorowych) jako uzasadnienie ograniczenia swobód rynku wewnętrznego	353
b. Orzecznictwo ETS w konfliktach między podstawowymi prawami socjalnymi a swobodami rynku wewnętrznego	355
c. Przepisy o swobodzie przedsiębiorczości (swobodzie przepływu usług) jako źródło obowiązków podmiotów prywatnych korzystających z prawa do działań zbiorowych	358
d. Podejmowanie działań zbiorowych jako naruszenie przepisów o swobodzie przedsiębiorczości	362
e. Uwagi podsumowujące	365
4. Najnowsze próby poszukiwania równowagi między wykonywaniem swobody przedsiębiorczości a prawami socjalnymi (w tym prawem do działań zbiorowych)	367
A. Wstęp	367
B. Rozporządzenie Monti II jako dążenie do ustalenia hierarchii między podstawowymi prawami socjalnymi a swobodą rynku wewnętrznego	369

C. Model „symetryczny” z opinii Rzecznik Generalnej V. Trstenjak w sprawie C-271/08 <i>Komisja v. RFN</i> jako próba ustalenia równowagi między podstawowymi prawami socjalnymi a swobodami rynku wewnętrznego	371
§ 5. Efektywne korzystanie ze swobody przedsiębiorczości na rynku wewnętrznym UE a prawa socjalne – hierarchia. Uwagi podsumowujące	376
Rozdział VI. Europa Jednego Rynku czy Europa Karty praw podstawowych? Podsumowanie	383
Indeks rzeczowy	393